

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา
ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
Factors Affecting the Time Consumption of
Postgraduate Student's Graduation, University of Phayao

ญาณิศา ทิพวะลี* บรรจง ไชยรินคำ**

Yanisa Thipwalee* Banjong Chairinkom**

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา*

Division of educational services University of Phayao*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยพะเยา ปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564 จำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, $SD=0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, $SD=0.56$) รองลงมา คือ ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ($\bar{X}=3.89$, $SD=0.95$) และน้อยที่สุดคือ ด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ($\bar{X}=3.11$, $SD=0.76$) (ข้อเสนอแนะ พบว่า นิสิต ไม่มีการบริหารเวลา ในการทำวิจัยได้อย่างเหมาะสม และขาดความรับผิดชอบต่อการเรียนและ/หรือต่อการวิจัย และด้านครอบครัว ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิต)

คำสำคัญ : ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา

Abstract

This research aimed to study factors affecting the time consumption of postgraduate student's graduation, University of Phayao. Academic Year 2020 to Academic Year 2021, Data were collected from 78 postgraduate students by a questionnaire and analyzed using descriptive statistics; frequency percentage, mean and standard deviation.

The results indicated that the opinion towards factors affecting the time consumption of postgraduate student's graduation, University of Phayao in overall was at high level ($\bar{X}=3.82$, $SD=0.83$). When considering each aspect, it revealed that the thesis adviser aspect was at high level ($\bar{X}=4.61$, $SD=0.56$), followed by the student's character aspect and the academic service sources ($\bar{X}=4.13$, $SD=0.83$), and the-rules for

conducting thesis or independent study were at lowest level ($\bar{X}=3.11$, $SD=0.76$). For other problems affecting the time consumption of postgraduate student's graduation were as the following-the students couldn't manage the time in studying and doing their research properly and lacking responsibility for their learning and/or their research-the family burden has an effect on the time consumption of their graduation.

Keywords: The time consumption of graduation

บทนำ

การศึกษา เป็นการสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต พร้อมทั้งจะประกอบอาชีพการงาน สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เนื่องจากการศึกษามีความจำเป็นและสำคัญสูงสุดในการดำรงชีวิต การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ การศึกษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

การเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาไม่ได้เพียงแต่ทำให้มีความรู้เฉพาะทางมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะ อย่างเช่น การวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้มองเห็นโลกในอีกมุมมองหนึ่งที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ การเรียนระดับบัณฑิตศึกษายังเป็นวิธีที่ยอดเยี่ยมในการรักษาและพัฒนาความเชี่ยวชาญที่มี พัฒนาความคิด ทักษะและเทคนิคให้ทันสมัยและตามทันกระแสโลกอย่างต่อเนื่อง ในการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของการจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในระดับอื่น โดยประเด็นสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจเป็นเบื้องต้น ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา ธรรมชาติของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา และหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้าไปสู่การจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ได้มีประสิทธิภาพ

การสำเร็จการศึกษาของแต่ละสถาบันจะต้องเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาการศึกษาตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยนั้น ๆ กำหนด การสำเร็จการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาก็เช่นเดียวกัน ดังนั้น นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นจากการที่ต้องใช้เวลาในการศึกษามากขึ้น จึงถือว่าการสูญเสีย ทั้งในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย ในส่วนของสถาบันการศึกษาเองก็ต้องสูญเสียทรัพยากร เพื่อมาดูแลนิสิตเพิ่มขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นิสิตแต่ละคนจะต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษามาช่วยควบคุมดูแลการทำวิจัยของนิสิต ไม่ว่าจะเป็นการทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ด้วยข้อกำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่กำหนดให้ อาจารย์ 1 ท่าน สามารถเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้นิสิตได้เพียง 5 คน หรือเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการค้นคว้าอิสระได้ 15 คน หรือหากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับ นิสิตที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน ดังนั้น การสำเร็จ

การศึกษาที่ไม่เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดยังมีผลกระทบต่อนิสิตรุ่นหลังที่เข้ามาศึกษาต่อ ยังมีจำนวนนิสิตที่จบหลังเกณฑ์ที่กำหนดมากเท่าไร มหาวิทยาลัยพะเยา ก็จะต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

การจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ การจัดทำหลักสูตรมีการระบุโครงสร้างหลักสูตร โดยการกำหนดแผนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา กำหนดระยะเวลาการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และระเบียบ ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2563 ระบุระยะเวลาการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 3 ปีการศึกษา หลักสูตรปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา หลักสูตรปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ผู้ที่สำเร็จระดับปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติไม่ได้เป็นเช่นนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่ได้เต็ม 100% เนื่องจากในระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากต้องผ่านการอนุมัติผลการสอบวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์แล้ว ยังจะต้องมีการนำเสนอผลงานวิจัยต่อวารสารวิชาการหรือต่อที่ประชุมวิชาการอันเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาด้วย แน่แน่นอนว่าสาเหตุหลายประการนั้นมักจะชี้ไปที่ตัวนิสิตเป็นส่วนใหญ่

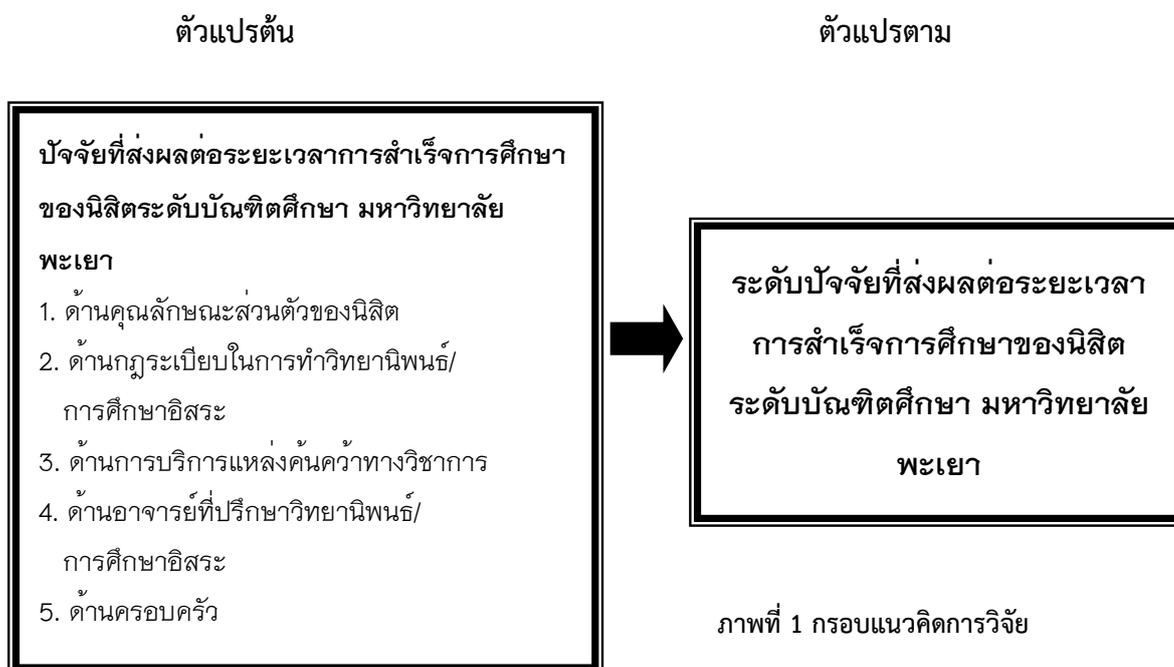
ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการ เพื่อที่จะนำปัจจัยเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาสาเหตุ และเมื่อทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ แล้วจะได้มานำเสนอเป็นแนวทางให้สามารถช่วยเหลือให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ที่ผ่านมานิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ใช้เวลาในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเกินกว่าที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ซึ่งส่งผลเสียต่อตัวนิสิตเอง และมหาวิทยาลัยพะเยาในเรื่องของเวลา ค่าใช้จ่าย และทรัพยากรอื่นๆ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการศึกษาสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต ด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และด้านครอบครัว เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิต ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของงานทะเบียนนิสิต กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ปีการศึกษา 2563-2564 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตจำนวน 78 คน จำแนกตามคณะ วิทยาลัย ที่ขอขยายระยะเวลาการศึกษา ได้แก่ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 4 คน คณะนิติศาสตร์ จำนวน 5 คน คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ จำนวน 11 คน คณะพลังงานและสิ่งแวดล้อม จำนวน 13 คน คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 5 คน คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 13 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 2 คน วิทยาลัยการจัดการ จำนวน 18 คน และวิทยาลัยการศึกษา จำนวน 7 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผ่านช่องทาง Google Form

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ขอขยายระยะเวลาการศึกษาในปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564 จำนวน 78 คน จำแนกตามคณะ สาขาวิชาและวิทยาลัย ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมด

คณะ/วิทยาลัย	ประชากร (คน)
1. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4
2. คณะนิติศาสตร์	5
3. คณะบริหารธุรกิจและนิติศาสตร์	11
4. คณะแพทยศาสตร์	5
5. คณะพลังงานและสิ่งแวดล้อม	13
6. คณะวิศวกรรมศาสตร์	2
7. คณะศิลปศาสตร์	13
8. วิทยาลัยการจัดการ	18
9. วิทยาลัยการศึกษา	7
รวม	78

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบไปด้วยสาระสำคัญ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งครอบคลุมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา 5 ปัจจัย ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต 2) ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ 3) ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ 4) ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ และ 5) ปัจจัยด้านครอบครัว มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราวัด 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็น มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็น มาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็น น้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

วิธีการแปลผลการวิจัยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย จากการคำนวณ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{5} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงในการประเมินผลและการแปลผลดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย ระดับความคิดเห็น

4.21 – 5.00 หมายถึงมากที่สุด

3.41 – 4.20	หมายถึงมาก
2.61 – 3.40	หมายถึงปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึงน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึงน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกองบริการการศึกษา งานทะเบียนนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผ่านช่องทาง Google Form แก่ประชากร 78 คน เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2563-2564 ของมหาวิทยาลัยพะเยา พร้อมชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและความหมายในแต่ละประเด็นคำถาม เพื่อที่จะสามารถอธิบายให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทิ้งระยะเวลาให้ผู้ตอบได้ตอบแบบสอบถามประมาณ 30 วัน จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และนำมาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป รวมทั้งสถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลที่เป็นข้อความผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การประมวลผลข้อมูลลงรหัสแล้วนำมาบันทึกเข้าแฟ้ม โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แสดงความถี่และค่าร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพการทำงาน ที่พักอาศัย สาขาวิชาที่ศึกษา จำนวน 78 คน พบว่า นิสิตกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นเพศชาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของจำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายมีอายุอยู่ในช่วง 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.12 รองลงมาคืออายุในช่วง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.64 สถานภาพการสมรส กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ จำนวน 43 คน มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.12 และรองลงมาคือ สถานภาพโสด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 44.88 นิสิตทั้งหมดมีสถานภาพทำงานแล้ว จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นิสิตส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดพะเยา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26

รองลงมามีที่พักอาศัยนอกเขตจังหวัดพะเยา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 39.74 และส่วนใหญ่เป็นนิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 (ดังตาราง 2)

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส สถานภาพการทำงาน ที่พักอาศัย สาขาวิชาที่ศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	26	33.33
หญิง	52	66.67
รวม	78	100
1. อายุ		
20 – 25 ปี	0	0
26 – 30 ปี	2	2.57
31 – 35 ปี	13	16.67
36 – 40 ปี	20	25.64
41 ปีขึ้นไป	43	55.12
รวม	78	100
2. สถานภาพการสมรส		
โสด	35	44.88
สมรส	43	55.12
หย่าร้าง	0	0
รวม	78	100
4. สถานภาพการทำงาน		
ยังไม่ทำงาน	0	0
ทำงานแล้ว	78	100
รวม	78	100
5. ที่พักอาศัย		
ในจังหวัดพะเยา	47	60.26
นอกเขตจังหวัดพะเยา	31	39.74
รวม	78	100
6. สาขาวิชาที่ศึกษา		
กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)	4	5.12
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)	5	6.41
น.ม. (นิติศาสตร์)	4	5.12
บธ.ม.	4	5.12
วท.ม. (การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่)	3	3.85
วท.ม. (ภูมิสารสนเทศประยุกต์)		
วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)		
วท.ม. (วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม)	1	1.29

วศ.ม. (วิศวกรรมโยธา)	4	5.12
ส.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)	4	5.12
	2	2.57
	5	6.41
ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)	2	2.57
ศศ.ม. (ภาษาไทย)	3	3.85
ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษ)	3	3.85
กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)	9	11.54
ปร.ด. (การจัดการพลังงานและสมาร์ตกริดเทคโนโลยี)	5	6.41
ปร.ด. (การจัดการท่องเที่ยว)	13	16.67
ปร.ด. (ภาษาอังกฤษ)	6	7.69
ปร.ด. (ภาษาไทย)	1	1.29
รวม	78	100

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิต

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ดังตาราง 3)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมและรายด้าน

	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับปัญหา
1	ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต	3.89	0.95	มาก
2	ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/ การศึกษาอิสระ	3.11	0.76	ปานกลาง
3	ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ	4.13	0.83	มาก
4	ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ การศึกษาอิสระ	4.61	0.56	มากที่สุด
5	ปัจจัยด้านครอบครัว	3.34	0.95	ปานกลาง
	รวม	3.82	0.83	มาก

ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า ความมุ่งมั่น/ตั้งใจ อดทนต่อการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การวางแผนการทำวิจัย อยู่ในระดับมาก และมีการบริหารเวลาในการทำวิจัยได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ดังตาราง 4)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จ การศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	\bar{X}	(S.D.)	ระดับปัญหา
<u>ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต</u>			
1 พื้นฐานความรู้ในสาขาที่เรียน	3.81	1.08	มาก
2 ขาดการวางแผนการทำวิจัย	3.88	0.85	มาก
3 ความรับผิดชอบต่อการเรียน และ/หรือต่อการวิจัย	3.85	0.99	มาก
4 ความมุ่งมั่น/ตั้งใจ อดทน ต่อการสำเร็จการศึกษา	4.19	0.79	มาก
5 มีการบริหารเวลาในการทำวิจัยได้อย่างเหมาะสม	3.73	1.03	มาก
รวม	3.89	0.95	มาก

ด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ

ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า ความเข้าใจขั้นตอนระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ด้านบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ขั้นตอนระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติสอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และการประชาสัมพันธ์ในเรื่องขั้นตอนระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติ ด้านบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ดังตาราง 5)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จ การศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/ การศึกษาอิสระ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
<u>ด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ</u>			
6 การประชาสัมพันธ์ในเรื่องขั้นตอนระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติ ด้านบัณฑิตศึกษา	1.32	0.76	น้อยที่สุด
7 ความเข้าใจขั้นตอนระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ด้านบัณฑิตศึกษา	4.00	0.79	มาก
8 ขั้นตอนระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติ สอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ	4.00	0.74	มาก
รวม	3.11	0.76	ปานกลาง

ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ได้รับความสะดวกในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ อยู่ในระดับมาก และหนังสือ ตำรา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตต่อการให้บริการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ดังตาราง 6)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา		\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
<u>ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ</u>				
9	การบริการของศูนย์บรรณสารสะดวกรวดเร็ว	4.15	0.77	มาก
10	เจ้าหน้าที่ให้บริการยิ้มแย้มแจ่มใส	4.31	0.73	มาก
11	ได้รับความสะดวกในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่ บรรณารักษ์	4.15	0.91	มาก
12	ความทันสมัยของสื่อเทคโนโลยี/อินเทอร์เน็ต ในศูนย์ บรรณสาร	4.04	0.86	มาก
13	หนังสือ ตำรา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตมีคุณภาพและ ปริมาณที่เพียงพอต่อการให้บริการ	4.00	0.88	มาก
รวม		4.13	0.83	มาก

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ

ปัจจัยด้านด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยของนิสิตอยู่ในระดับมาก และการให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือนิสิต อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ดังตาราง 7)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา		\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
<u>ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ</u>				
14	ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์ ที่ปรึกษา	4.69	0.46	มากที่สุด

15	ความรับผิดชอบและความเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษา	4.58	0.57	มากที่สุด
16	การให้เวลานิสิตเข้าพบหรือขอคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	4.62	0.56	มากที่สุด
17	สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษา	4.58	0.69	มากที่สุด
18	การอ่าน ตรวจ และให้คำแนะนำนิสิต ต่อหัวข้อวิจัยของนิสิต	4.58	0.57	มากที่สุด
19	การให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือนิสิต	4.50	0.58	มาก
20	การให้ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างชัดเจน	4.62	0.56	มากที่สุด
21	มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยของนิสิต	4.69	0.46	มากที่สุด
รวม		4.61	0.56	มากที่สุด

ด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า กำลังใจของคนในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว อยู่ในระดับมาก และภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว อยู่ในระดับน้อยที่สุด(ดังตาราง 8)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านครอบครัว

	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านครอบครัว				
22	ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว	1.12	0.80	น้อยที่สุด
23	สภาพทางการเงินของครอบครัว	3.92	1.04	มาก
24	ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว	4.15	0.95	มาก
25	กำลังใจของคนในครอบครัว	4.15	0.99	มาก
รวม		3.34	0.95	ปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา 5 ปัจจัย ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยด้าน คุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต 2) ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ 3) ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ 4) ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และ 5) ปัจจัยด้านครอบครัวสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1.1 นิสิตที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดเป็น เพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นเพศชาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

1.2 อายุของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 78 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.12 รองลงมาคืออายุในช่วง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.64 รองลงมาคืออายุในช่วง 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 และรองลงมาคืออายุในช่วง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.57

1.3 สถานภาพการสมรส จำนวน 78 คน พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ จำนวน 43 คน มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.12 และรองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 44.88

1.4 สถานภาพทำงาน จำนวน 78 คน พบว่า มีสถานภาพการทำงานแล้ว จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.5 ที่พักอาศัย จำนวน 78 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดพะเยา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 รองลงมาคือที่พักอาศัยนอกเขตจังหวัดพะเยา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 39.74

1.6 สาขาวิชาที่ศึกษา จำนวน 78 คน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 78 คน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.89$) ได้แก่ ความมุ่งมั่น/ตั้งใจ อดทนต่อการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การวางแผนการทำวิจัย อยู่ในระดับมาก และมีการบริหารเวลาในการทำวิจัยได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) ได้แก่ ความเข้าใจขั้นตอน\ระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัย ด้านบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ขั้นตอน\ระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติสอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และการประชาสัมพันธ์ในเรื่องขั้นตอน\ระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติ ด้านบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ได้รับความสะดวกในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ อยู่ในระดับมาก และหนังสือ ตำรา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตต่อการให้บริการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$) ได้แก่ ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือมีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยของนิสิต อยู่ในระดับมาก และการให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือนิสิต อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.5 ปัจจัยด้านครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) ได้แก่ กำลังใจของคนในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว อยู่ในระดับมาก และภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ ต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต จากการศึกษา พบว่า นิสิตมีภาระงานประจำที่ส่งผลต่อการเรียน และไม่ได้มีการจัดสรรเวลาให้กับการเรียน ประกอบกับไม่ได้มีการบริหารจัดการระยะเวลาในการทำวิจัยเท่าที่ควร

3.2 ด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ จากการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัย มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นิสิตมีความเข้าใจกฎระเบียบ ข้อบังคับแนวปฏิบัติในการวิจัย และนิสิตมีความเข้าใจดี

3.3 ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ จากการศึกษา พบว่า การบริการของศูนย์บรรณสารมีความสะดวก รวดเร็ว และมีการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนให้กับนิสิตอย่างเหมาะสม

3.4 ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ จากการศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำอย่างดี มีความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยที่นิสิตทำ และกระตุ้นให้นิสิตค้นคว้าทำวิจัยเป็นอย่างดี

3.5 ด้านครอบครัว จากการศึกษา พบว่า นิสิตมีภาระหน้าที่ต่อครอบครัวและภาระหน้าที่ต่อที่ทำงาน

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบความคิดเห็นของนิสิตที่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นปัจจัยที่มีปัญหาทั้งหมดทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต จากการศึกษา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ขาดความมุ่งมั่น/ตั้งใจในการสำเร็จการศึกษา ไม่มีการบริหารเวลาในการทำวิจัยได้อย่างเหมาะสม และขาดความรับผิดชอบต่อการเรียนและ/หรือต่อการวิจัย ประกอบกับนิสิตมีพื้นฐานความรู้ในสาขาที่เรียนน้อย

ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ จากการศึกษา พบว่า นิสิตมีความเข้าใจขั้นตอนระเบียบข้อบังคับแนวปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัย ด้านบัณฑิตศึกษา และนำไปปฏิบัติได้ และเพื่อกระตุ้นให้นิสิตปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ต่าง ๆ มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องขั้นตอนระเบียบข้อบังคับแนวปฏิบัติ ด้านบัณฑิตศึกษามากขึ้น

ปัจจัยด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารให้บริการยิ้มแย้มแจ่มใส สะดวกรวดเร็ว นิสิตได้รับความสะดวกในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ และหนังสือ ตำรา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อเทคโนโลยี/คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ในศูนย์บรรณสาร มีความทันสมัย มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอต่อการให้บริการ สอดรับกับงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล (2555) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ขอนแก่น

ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ จากการศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยของนิสิต และใช้เวลาแก่นิสิตในการเข้าพบหรือขอคำปรึกษา อ่าน ตรวจสอบ ให้คำแนะนำนิสิตต่อหัวข้อวิจัยของนิสิต ตลอดจนให้กำลังใจและให้ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างชัดเจน ความสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษามีผลต่อการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงได้ สอดรับกับงานวิจัยของ วรินทร์

รัชโพธิ์ (2561) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยด้านครอบครัว จากการศึกษา พบว่า สภาพทางการเงินของครอบครัว ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว การให้กำลังใจของคนในครอบครัว ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่ควรนำมาปรับปรุง และหาแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. ควรนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการควบคุมคุณภาพการทำวิจัยและระยะเวลาการศึกษาของนิสิต โดยออกเป็นกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เข้มงวดให้มากขึ้น เพื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

2. ควรจัดประชุมสัมมนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ เพื่อจัดทำแผนและโครงการในการพัฒนาระบบ รูปแบบการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ การกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน ระยะเวลาในการเรียนและการสำเร็จการศึกษาของนิสิต

3. ควรสนับสนุนให้เกิดการสร้างเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนแก่นิสิต ให้มีการวางแผนการเรียนอย่างเป็นระบบ หากจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง หรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

4. เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมในการเรียน และสร้างแรงจูงใจในการเรียนแก่นิสิต ควรมีกิจกรรมที่เสริมสร้างแรงจูงใจให้นิสิตเป็นระยะ ๆ เพื่อให้บัณฑิตเกิดกำลังใจ และแรงผลักดันในการเรียน

บรรณานุกรม

โกวิทย์ ประดิษฐ์ผล และปรีชา วิจิตรธรรมรส. (2559). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา

ตามเกณฑ์การศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูลกรณีศึกษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. วารสารนานาชาติ สาขามนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์, ปีที่ 6(3), 113-145.

ดิเรก ควรสมาคม. (2557). ปัญหาการขยายระยะเวลาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.

วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, ปีที่ 24(1), 45-65.

ดิถรัตน์ โคตรสุมาตย์ และชญญา อภิบาลกุล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จ

การศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์

ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ 5(3), 17-27.

ลลิตา สาสาย. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปริญญาโท กศ.ม., กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วรินทร์ รัชโพธิ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารการเมืองการปกครอง, 10(2), 207-220.
- พวงเพชร วอนวัฒนา. (2563). ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า และสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์, 5(2), 50-64.